

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Katarzyna Wępa

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej delegowanego do Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza

w sprawie **E.L.**

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt. 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 marca 2026 r.

zażalenia oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 10 marca 2026 r., sygn. akt V KO 116/25,

w przedmiocie zastosowania wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 10 marca 2026 r., sygn. akt V KO 116/25, wznowił z urzędu postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 listopada 2024 r., sygn. akt II Aka 204/24, uchylił wskazany wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi i przekazał sprawę do ponownego

rozpoznania temu Sądowi. Postanowieniem z tego samego dnia Sąd Najwyższy w oparciu o art. 545 § 1 w zw. z art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. zastosował wobec oskarżonego E.L. tymczasowe aresztowanie na okres trzech miesięcy, to jest do dnia 8 czerwca 2026 r.

Zażalenie na to postanowienie złożył oskarżony, wnosząc o uchylenie tymczasowego aresztowania i wskazując, że ani razu podczas zatrzymania nie próbował ucieczki, a w trakcie stosowania środka nie próbował kontaktować się ze świadkami, ani wpływać na ich zeznania, czy w inny sposób utrudniać śledztwa. Stwierdził także, że uchylenie tymczasowego aresztowania pozwoliłoby mu na „załatwienie trudnej sprawy mieszkaniowej, opłacenia i spłaty zadłużenia za mieszkanie”, deklarując, że nie zamierza utrudniać trwającego postępowania. Wniósł o zastosowanie wobec niego dozoru Policji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione zażalenie jest niezasadne i jako takie nie może prowadzić do zmiany zaskarżonego postanowienia, polegającej na uchyleniu zastosowanego wobec E.L. tymczasowego aresztowania, względnie na zastosowaniu innego środka zapobiegawczego.

Jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2026 r., sygn. akt V KO 116/25, podstawą wznowienia postępowanie zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 listopada 2024 r., sygn. akt II Aka 204/24, oraz uchylenia wskazanego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Sądu Apelacyjnego w Łodzi było stwierdzenie wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k., związanej z wadliwie ukształtowanym składem Sądu odwoławczego. Jednocześnie Sąd Najwyższy stwierdził, że w świetle zgromadzonych w sprawie dowodów, szczegółowo wskazanych w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, istnieje duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego E.L. zarzucanego mu przestępstwa. Sąd Najwyższy wskazał, że realne jest wymierzenie oskarżonemu surowej kary, skoro nieprawomocnie orzeczono wobec niego karę 15 lat pozbawienia wolności, a oskarżony odbył dotychczas karę w wymiarze niespełna 4 lat. Powyższe rodzi w jego ocenie

konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przez zastosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego, służącego wyeliminowaniu możliwości podejmowania przez oskarżonego bezprawnych działań związanych z grożącą mu surową karą i ryzyka utrudniania przez niego ponowionego postępowania apelacyjnego. Sąd Najwyższy wskazał nadto, że nie ujawniły się w sprawie okoliczności nakazujące odstąpienie od stosowania tymczasowego aresztowania, które orzeczone zostało z zachowaniem zasady proporcjonalności.

Odnosząc się do powyższego stwierdzić należy, że zawarte w zażaleniu oskarżonego argumenty nie podważają prawidłowości ustaleń i zasadności rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy wskazał nie tylko formalne, ale w świetle okoliczności niniejszej sprawy rzeczywiste podstawy oraz wykazał potrzebę zastosowania najsurowszego środka zapobiegawczego. Jawi się to jako uzasadnione także w świetle treści uzasadnienia wyroku SN z dnia 10 marca 2026 r., sygn. akt V KO 116/25, wskazanych tam podstaw przemawiających za potrzebą powtórzenia kontroli apelacyjnej, związanych z koniecznością zapewnienia należytej obsady sądu rozpoznającego apelację od wyroku skazującego.

W wyroku Sądu Najwyższego z 10 marca 2026 r. nie podważono zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zaś w zaskarżonym postanowieniu Sądu Najwyższego o zastosowaniu tymczasowego aresztowania podniesiono, iż w świetle zgromadzonych przez Sąd I instancji i wskazanych w jego wyroku dowodów prawdopodobieństwo, że E.L. popełnił zarzucane mu przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt. 1 k.k. i in., za które wymierzono mu nieprawomocnie karę 15 lat pozbawienia wolności, jest duże. W ocenie Sądu Najwyższego, wyrażonej w zaskarżonym postanowieniu, realne jest wymierzenie oskarżonemu wysokiej kary, zatem brak podstaw do odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania.

Akceptując powyższe stanowisko, uznać należy, że jego prawidłowości nie podważa ani wskazywana w zażaleniu oskarżonego dotychczasowa postawa w toku postępowania, brak podejmowania prób ucieczki czy wpływania na świadków, ani deklarowany brak chęci utrudniania postępowania. Przypomnieć przy tym należy, że powołany w tej sprawie, jako jedna z podstaw zastosowanego

tymczasowego aresztowania, przepis art. 258 § 2 k.p.k. stanowi samodzielną przesłankę stosowania tego środka zapobiegawczego w razie skazania na karę nie niższą niż 3 lata pozbawienia wolności. Zauważyć przy tym trzeba, że skarżący nie kwestionuje w złożonym zażaleniu jej istnienia. W tym zatem przypadku, inaczej niż na gruncie art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., nie ma konieczności wykazywania, że zachodzi uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się oskarżonego, bowiem przepis art. 258 § 2 k.p.k. wprowadza szczególny rodzaj domniemania w zakresie istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2020 r., sygn. akt I KZ 6/20). Należy przyjąć, że domniemanie to nie jest niewzruszalne, wszakże wskazane przez oskarżonego deklarowane zachowanie polegające na woli powstrzymania się od ucieczki czy utrudniania w inny sposób postępowania trudno uznać - w świetle wysokiej grożącej kary i nieprawomocnie orzeczonej kary 15 lat pozbawienia wolności, z których skazany odbył niespełna 4 lata - za wystarczające do uznania, że ze strony oskarżonego nie rodzi się obawa obstrukcji procesowej, w tym zwłaszcza ryzyko ucieczki, czy ukrywania się.

Podzielić należy stanowisko wyrażane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym potrzeba stosowania tymczasowego aresztowania na podstawie art. 258 § 2 k.p.k. rysuje się tym bardziej wyraźnie, im bardziej w górę kara pozbawienia wolności wymierzona oskarżonemu odbiega od wskazanej w tym przepisie kary 3 lat pozbawienia wolności (por. postanowienie SN z 1 czerwca 2021 r., IV KZ 20/21). W przypadku E.L., nieprawomocnie skazanego na karę 15 lat pozbawienia wolności, ta różnica jest duża.

W zaskarżonym postanowieniu Sąd Najwyższy trafnie także uznał, że nie ujawniono okoliczności nakazujących odstąpienie od stosowania środka izolacyjnego, podniesione zaś w zażaleniu okoliczności związane z załatwieniem spraw mieszkaniowych nie wskazują na konieczność stosowania art. 259 § 1 k.p.k., odnoszącego się do wyjątkowo ciężkich skutków, a więc takich, które swym wymiarem przekraczają oczywiste ujemne konsekwencje w życiu oskarżonego tymczasowo aresztowanego. Treść uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wskazuje jednoznacznie także na prawidłową realizację obowiązku przeprowadzenia testu proporcjonalności, o którym mowa w art. 257 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, jak też nie dostrzegając przesłanek do zastosowania wobec oskarżonego w miejsce tymczasowego aresztowania łagodniejszego środka zapobiegawczego, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

Andrzej Tomczyk Paweł Wiliński Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

[r.g.]